

INTRO

CITLIVÝ ČLOVĚK

FILM NA MOTIVY ROMÁNU
JÁCHYMA TOPOLA

REŽIE
TOMÁŠ KLEIN



SVĚTOVÁ PREMIÉRA



Karlovy Vary
Mezinárodní filmový festival
Hlavní soutěž

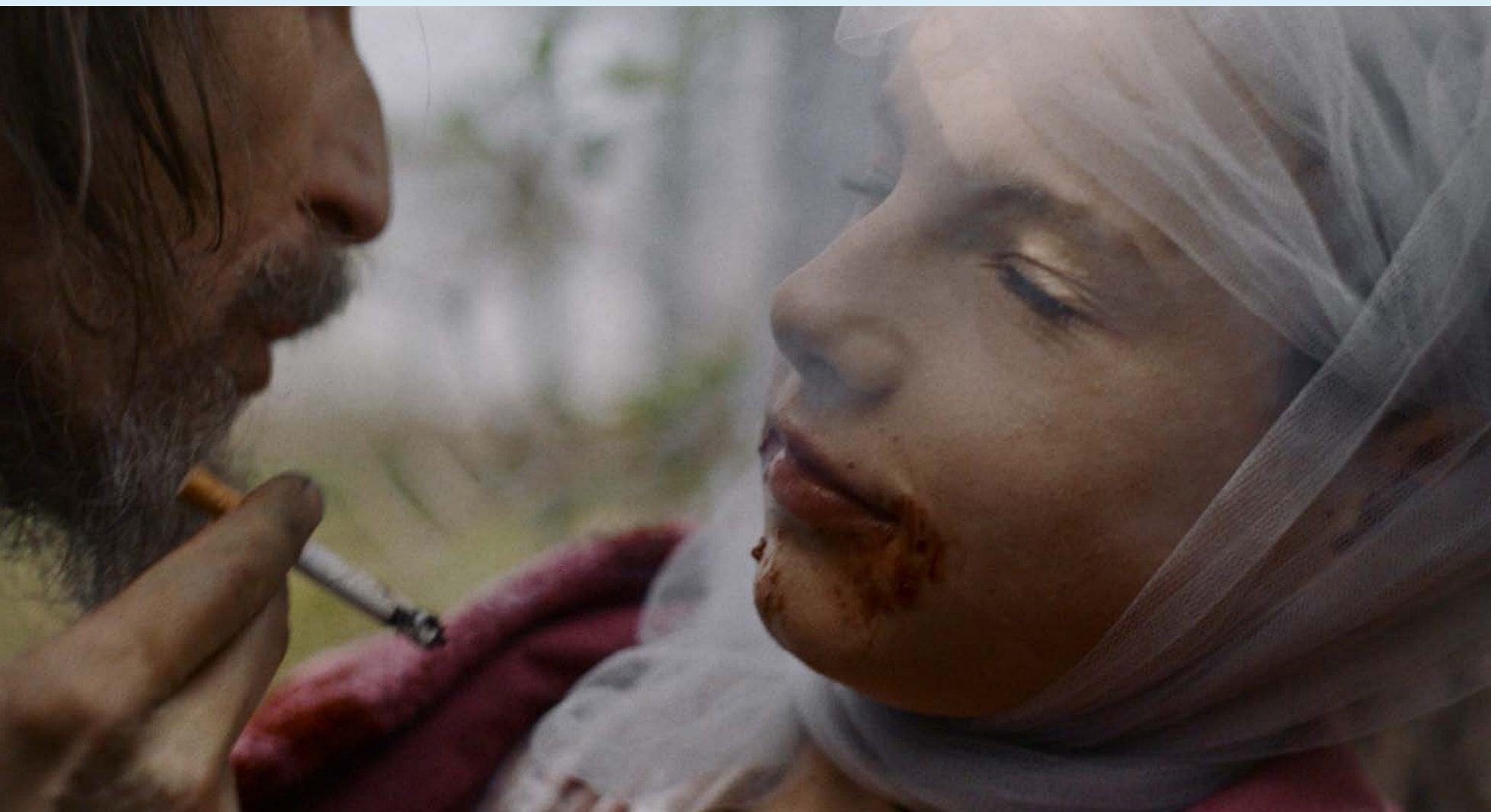
KONTAKT PRO MÉDIA
CINEMART

MGR. ALICE ARONOVÁ, PH.D.
+420 603 339 144
ARONOVA@CINEMART.CZ

PETR SLAVÍK
+420 604 419 042
PETR.SLAVIK@CINEMART.CZ



SYNOPSIS



Filmařsky neobvyklá a originální road movie vznikla na základě knihy Citlivý člověk básníka a prozaika Jáchyma Topola. Jeho hrdinové putují tam a zase zpět dystopickou krajinou, ve které iluzi všudypřítomného komfortu a bezpečí nahrazuje dobrodružství a nejistota. Komická, praštěná, a zároveň brutální pouť nás zavede do bláznivého světa, ve kterém má každá zdánlivě bezvýchodná situace skulinu, kterou je možné proklouznout a nalézt tak opět naději a šanci na lepší budoucnost.

Po dlouhém putování Evropou se domů vrací kočovný herec Táta Mour se svou ženou Mámou a syny, jedenáctiletým Eliášem a teprve ročním Bratříčkem. Chtějí se konečně usadit a vést normální život. Doma však na ně nic a nikdo nečeká. Přivítá je jen samozvaná domobrana, která nahradila policii. Jsou vyštvaní na útěk, který se mění v putování magickou a krutou krajinou, kterou obývají neškodní podivíni, ale i nebezpečné lidské smečky. Jejich cesta se protíná s lidskými osudy, které rozkrývají vzájemné vztahy mezi členy prchající rodiny. Táta, který si jindy neví rady s vlastním životem, musí začít o své děti a rodinu bojovat. A také nechat syna Eliáše stát se dospělým, možná dospělejším, než je on sám.



KOMENTÁŘ REŽISÉRA

Zdá se mi, že žijeme ve světě, ve kterém jsme ochotni obětovat téměř vše za pocit komfortu a bezpečí. Pro pohodlné bytí si vytváříme iluzi, která nám zabraňuje život prožívat takový, jaký skutečně je. Topolova kniha mě zasáhla v období, kdy nečekaně umíral můj otec a zároveň se mi narodila první dcera. Velmi silně jsem tehdy prožíval rozporuplné pocity naděje do života i strachu ze smrti, které nebylo možné od sebe oddělit. Měl jsem zároveň pocit, že v tu chvíli skutečně žiju, že tento schizofrenní pocit není iluze.

Topolův svět plný krutosti a beznaděje, kterým v přestrojení za ženské prchá kluk se svým tátou a bratříčkem, je na tomto ambivalentním prožívání skutečnosti postavený. Je to svět, kde jsou děti svědky toho, o čem se ve skutečnosti nechtějí bavit ani dospělí. Svět, ve kterém iluzi komfortu a bezpečí nahrazuje smyslové dobrodružství plné nebezpečí. Svět, ve kterém musíte kouřit, aby vám komáři nesežrali obličej. Je to ale i svět, ve kterém má každá zdánlivě bezvýchodná situace skulinu, kterou je možné proklouznout dál. Svět, který vždycky obsahuje naději a umožní člověku růst.

Je to film o konfliktu syna a otce na pozadí road movie. Je to bláznivá pouť, která je současně podobenstvím o zasvěcení chlapce do dospělosti. Aby Eliáš mohl dospět, musí si uchovat svou dětskou citlivost nejen vůči cynickému světu, který ho obklopuje, ale i vůči jeho vlastnímu otci, který svou vlastní citlivost upozadil.

V Topolově knize jsou hlavní postavy spíše statické, jde primárně o brilantní popis jejich konfliktu s dystopickým světem, kterým se pohybují. Pro mě je však vnitřní konflikt Eliáše a jeho táty ústředním dramatickým motivem, který drží jednotlivé epizody pohromadě a kauzálně je propojuje.

Eliáš v reakci na okolní svět a jednání táty nemluví. Do jeho vnitřního světa však pronikáme skrze jeho představy. Zatímco postavy, které na své cestě potkávají, vyprávějí své tragické životní příběhy, Eliáš uniká do své imaginace, kde se tyto příběhy prolínají s jeho vlastními zážitky a postavy v nich se prolínají s členy jeho vlastní rodiny.

Eliáš se ve svém vnitřním světě ale stále víc a víc orientuje, a když už je rozpor mezi představami a skutečností neudržitelný, Eliáš tuto nahromaděnou energii využívá k tomu, aby se postavil na vlastní nohy, aby převzal odpovědnost za sebe i bratříčka a vůči tátovi i světu se vymezil.

Tento aspekt filmového vyprávění – mísení skutečného světa a světa představ hlavního hrdiny je něco, co mi jako autorovi velmi imponuje a co jsem zkoumal už ve svém krátkém filmu Retriever. Vycházím totiž z předpokladu, že plnohodnotnou součástí naší všední reality je právě i naše imaginace a že pokud jí dokážeme porozumět, může se stát naším průvodcem ve skutečném světě.

Naší ambicí je nabídnout silný autorský film, který diváka konfrontuje s těžkými tématy dnešní doby, ale zároveň mu skrze svou stylizaci, energii a živelnost nabídne východisko. Film, který diváka třeba inspiruje k tomu, aby opustil komfortní zónu, a dobrodružství a nejistotu vnímal jako příležitost, která ho může posílit.



Q&A

S REŽISÉREM TOMÁŠEM KLEINEM

Proč jste se rozhodl právě pro adaptaci slavného románu Jáchyma Topola?

Knížku jsem přečetl v období, kdy mi umíral otec, a ve stejnou chvíli se mi narodila první dcera. Tenhle kontrast naděje a existenciálního strachu jsem objevil i v Citlivém člověku. Na knížce mě zaujal drsný subversivní humor, ale i citlivost a hravost, se kterou uchopuje téma umírání a smrti okolo nás. Zároveň jsem v tom viděl citlivý příběh dospívání chlapce vedle svého eskapistického otce, který sám ještě nedospěl. Ačkoliv je to šílená jízda temnotou, tak je tam naděje a očistný humor, který mě zbavuje strachu a naopak ve mně vyvolává žízeň po životě. Jinými slovy - zamiloval jsem se na první pohled a rovnou jsem v tom viděl film, který bych chtěl natočit. Taky jsem v tom viděl příležitost pracovat s jazykem filmu poeticky a svobodně. Hned jsem měl jasno v tom, že hlavní postavou bude vedle otce jeho syn Eliáš, který nemluví a do jehož vnitřního světa pronikáme skrze rovinu jeho představ.

V čem spatřujete aktuálnost projektu? Proč právě teď?

Mě ta knížka přijde nadčasová. Dneska jsme díky válce zaplaveni pocity beznaděje a utrpení a je těžké to nezačít ignorovat a zároveň si zachovat naději. Tenhle film se k tomu vztahuje nepřímo. Ačkoliv se nevyhýbá té brutalitě okolo nás, tak se jí snaží nějakou hravostí nabourat a najít v ní místo pro křehkost a citlivost. Napadl nás podtitul DEATH TRIP OF LOVE / CESTA SMRTI PLNÁ LÁSKY. Věřím, že když si tím divák projde, tak může zažít tu úlevu a žízeň po životě, jakou jsem měl já po přečtení knížky.

Jaká byla spolupráce s hvězdnými herci? Jak jste objevil mladého Jaroslava Cuhru, který hraje spolu s Davidem Prachařem hlavní roli?

Jaroslava Cuhru jsem potkal náhodou na ulici. V jeho tváři jsem viděl tajemství, ale i dítě a dospělého zároveň. Udělali jsme kamerovku a bylo jasno. David Prachař má pro roli táty podle mě všechny předpoklady a Topolova divokost mu, myslím, hrozně sluší. Spolupráce s Tatianou Dykovou, Jiří Lábusem, Jiřím Schmitzerem a všemi ostatními pro mě byl splněný sen. Nikdy bych si nepředstavil, že budu mít ve svém debutu všechny tyto herce, kterých si hrozně vážím. Myslím, že je lákal Topol sám, ale taky je zaujal scénář, který sliboval sice hodně rizika, ale zároveň dobrodružství, které může přinést jiný film, než je tady běžné. Bylo pro mě velmi zásadní, že všichni byli ochotní zkusit a ten topolovský svět se mnou hledat.





Jak dlouho a kde všude jste natáčeli?

Natáčeli jsme skoro dva měsíce. První polovinu jsme natočili v Krnově a okolí. Jsem hrdý patriot a ta sudetská vykořeněná krajina má divokou poetiku, kterou bychom v Posázaví marně hledali. Musím taky říct, že jsme věděli, že tam s námi budou místní rádi spolupracovat. To se potvrdilo a hodně otisklo do toho, v jaké atmosféře film vznikal. Druhou polovinu natáčení jsme cestovali po Čechách i Slovensku a hledali jsme různé divoké kouty přírody, ze kterých bychom tu stylizovanou krajinu příběhu poskládali.

Ve filmu se mísí prvky černého humoru s místy až absurdními situacemi drsného outsiderství. Jak jste k tomu režijně přistupoval?

Mně se u Jáchyma Topola líbilo, že prakticky všechny postavy ve filmu jsou něčím příšerní lidi. A to včetně našich hlavních protagonistů. Zároveň si k nim ale dokážeme najít lidskou cestu. Mám všechny ty postavy něčím rád a dokážu s nimi empatizovat, ačkoliv mi přijdou zároveň příšerně necitlivé. A v té nadsázce je právě ten absurdní humor. Všechny relativně beznadějně situace se tak rychle řetězí, až je to k smíchu. Klíčem jsou taky dialogy, které jsou spíše poetickými monology než dramatickými dialogy v pravém slova smyslu. Ta hravá stylizace nám stále připomíná, že je to celé jenom hra a že si máme udržet nadhled.

„Ačkoliv je to šílená jízda temnotou, tak je tam naděje a očistný humor, který mě zbavuje strachu a naopak ve mně vyvolává žízeň po životě,“



V roce 2016 jste společně s producentem Tomášem Michálkem uvedli v Hlavní soutěži karlovarského festivalu poslední film režiséra Jana Němce Vlk z Královských Vinohrad, který jste na přání Jana Němce dokončoval. Jak vás spolupráce s legendárním režisérem ovlivnila a jak se případně promítla do uchopení vašeho debutu Citlivý člověk?

Úplně zásadně. Démanty noci jsou můj nejoblíbenější film Nové vlny. Zároveň jsem u Jana Němce viděl, jak je důležité umět se nabrat úplně vážně a točit intuitivně. Scénář je jedna věc, ale natáčení filmu je pak úplně něco jiného. Není jednoduché se uvolnit, když je tam ten tlak peněz, ale pokud člověk neriskuje, tak těžko vznikne něco nového, neotřelého. To Jan Němec dokázal. On se toho nebál. Někdy to vyšlo víc a někdy zase méně, ale řadu jeho filmů si budeme používat ještě dlouho. Měli jsme tu čest jeho film dokončit po tom, co nás opustil, a to byla pro mě i pro producenta Tomáše Michálka zkušenost, kterou jsme si často připomínali, když to chvílema vypadalo, že Citlivý člověk nikdy nevznikne.

Jak trnitá byla cesta k celovečernímu debutu?

Nebudu říkat, že nebyla. Mám dvě děti a nebýt velké podpory a obětí mojí rodiny, tak bych to vůbec nemohl dělat. Hodně lidí nám říkalo, že to je velké sousto a že se do něj nemáme pouštět v tak omezených podmínkách, jaké jsme na to měli. Měl jsem ale velkou podporu rodiny, lidí ze štábu, herců a producenta, který se do toho vrhnul po hlavě se mnou, a v neposlední řadě absolutní svobodu a důvěru od Jáchyma. Bylo to celé daleko mimo komfortní zónu, ale všichni jsme byli na jedné vlně a věděli jsme, že svobodně adaptovat román Jáchyma Topola je dobrodružství, které zažijete jednou v životě. Byl to asi nejnáročnější a zároveň nejkrásnější pracovní rok. Můj cíl bylo udělat film, který bych jednou chtěl ukázat svým dětem a to se, myslím, povedlo. Cítím jako velké privilegium, že jsme mohli takový film natočit, těším se na reakce diváků a věřím, že to některé z nich zasáhne a inspiruje nečekaným způsobem.

INFORMACE O FILMU

TOMÁŠ KLEIN

režisér, spoluautor scénáře

Jako svůj celovečerní debut natočil adaptaci knihy Jáchyma Topola Citlivý člověk. Jeho studentské filmy byly úspěšně uvedeny na řadě mezinárodních festivalů. Bakalářský film Retriever, který natočili v režijním duu s Tomášem Mertou, byl uveden na MFF v Cannes v sekci Cinéfondation. Jako druhý režisér spolupracoval na filmu Jana Němce Vlk z Královských Vinohrad. Snímek na přání zesnulého režiséra následně dokončil (film získal zvláštní uznání poroty na MFF Karlovy Vary a byl uveden na MFF v Rotterdamu). Na filmu FREM Viery Čákanyové se podílel jako kameraman (film měl mezinárodní premiéru ve Forum Berlinale, získal cenu Pavla Kouteckého a byl uveden řadě dalších festivalů).

JÁCHYM TOPOL

autor literární předlohy

Český básník, prozaik, hudebník a žurnalista, jenž se stal v říjnu roku 2017 za román Citlivý člověk laureátem Státní ceny za literaturu. Přibližně od roku 1980 působil jako zpěvák a textař skupiny Psi vojáci (frontman skupiny byl jeho bratr Filip Topol), později skupiny Národní třída, jeho básně zhudebnila i Monika Načeva. Je představitelem undergroundu. Do roku 1993 byl šéfredaktorem časopisu Revolver Revue. Byl členem redakce týdeníku Respekt od jeho založení v roce 1990 do roku 2007. V letech 2009–2011 působil v redakci deníku Lidové noviny, nyní pracuje jako dramaturg Knihovny Václava Havla. V září 2010 se stal laureátem Ceny Jaroslava Seiferta. V září 2015, na závěr Vilenického mezinárodního literárního festivalu, byl oceněn Vilenickou cenou, kterou mu udělil Slovinský svaz spisovatelů za mimořádnou literární činnost ve střední Evropě.

MASTERFILM

profil produkční společnosti

MasterFilm je pražská nezávislá producentská společnost, která se zaměřuje na projekty s mezinárodním koprodukčním potenciálem a dlouhodobě spolupracuje s autory jako jsou Tomáš Klein, Zuzana Kirchnerová, Tomáš Pavlíček nebo Kateřina Karháňková. Ve společnosti v současné době působí tři producenti – Tomáš Michálek, Jakub Mahler a Dagmar Sedláčková. Filmy, na kterých se podíleli byly uvedeny např. na MFF Rotterdam, Locarno, Cannes - Un Certain Regard, KVIFF, Annecy, Jihlava IDFF nebo Cinekid.

Tomáš Michálek v minulosti produkoval např. poslední film Jana Němce Vlk z Královských Vinohrad (KVIFF, MFF Rotterdam), krátký film Plody mraků Kateřiny Karháňkové (Annecy) nebo filmy Tomáše Pavlíčka Parádně pokecal a Chata na prodej. Působí zároveň i ve společnosti Cinémotif Films, kde společně s Kristýnou Michálek Květovou dokončil minulý rok debut Vojtěcha Maška Arvéd, který získal tři České lvy a tři Ceny české filmové kritiky.

Režie:

Literární předloha:

Dramaturgie:

Kamera:

Zvuk:

Architektka:

Střih:

Scénář:

Hudba:

Kostýmní výtvarnice:

Umělecká maskérka:

Tomáš Klein

Jáchym Topol

Barbora Námerová

Dušan Husár

Dominik Dolejší

Stella Šonková

Vadim Usoltsev

Tomáš Klein, Lucie Vaňková, Kateřina Traburová

Jonatán Pastirčák (Pjoni)

Zuzana Formánková

Andrea Štrbová

Hrají:

David Prachař, Jaroslav Cuhra, Tatiana Dyková,

Jiří Schmitzer, Vladimír Javorský, Jiří Lábus,

Alexandra Borbély, Milan Mikulčík,

Halka Třešňáková, Ján Jackuliak,

Jan Jankovský, Jan Plouhar





Film vznikl za podpory Státního fondu kinematografie, Audiovizuálního fondu, Moravskoslezského kraje a Plzeňského kraje.

MI MASTER
FILM

PUNKCHART FILMS

Česká televize

UP
PI

CinémaArt

Státní
fond
kinematografie

AVF
AUDIOVIZUÁLNÍ
FOND

Moravskoslezský
kraj

PLZEŇSKÝ KRAJ

MASTERFILM

TOMÁŠ MICHÁLEK
+420 602 630 466
TOMAS@MASTERFILM.CZ